

Memo

Onderwerp
Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen

Aan
Gemeenteraad

Doel
Adviseren

Datum
20 december 2017

Van
College

In het presidium van 14 november is besloten dat het raadsvoorstel informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen eerst wordt voorzien van een advies van het college voordat het in de raad van 25 januari 2018 wordt behandeld. Deze memo betreft dit advies.

Vooraf

Het raadsvoorstel informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen (GR-en) is op Noord-Holland Noord niveau voorbereid door een vertegenwoordiging van de griffiers. Op 19 oktober is door de griffier van Schagen een presentatie gegeven in de RRN.

Op welke manier de GR-en bij het opstellen van het raadsvoorstel zijn betrokken en hoe zij hier tegen aan kijken is niet duidelijk, wel is duidelijk dat ze dit eindproduct niet hebben gezien. Daarnaast is het opmerkelijk dat de colleges en ambtelijke organisaties niet zijn betrokken bij het opstellen van het voorstel. Het college is primair verantwoordelijk voor de taakuitvoering van gemeenschappelijke regelingen en kan indien nodig bijsturen. Ook zij kan beoordelen of het voorgestelde haalbaar is in de praktijk.

Ook de provincie is buiten beschouwing gelaten, terwijl zij wel ook belangen heeft en bijvoorbeeld in de RUD deelneemt.

De uitgangspunten die de raden in 2012 in NHN voor de GR-en hebben vastgesteld worden op dit moment geëvalueerd. Niet duidelijk is waarom deze evaluatie niet is afgewacht voordat nu dit nieuwe voorstel aan de gemeenteraden wordt aangeboden.

Aanleiding

Een regelmatig gehoord signaal vanuit de gemeenteraad is dat de informatievoorziening vanuit de GR-en niet goed aansluit op de informatiebehoefte van de gemeenteraad. In het voorstel wordt gevraagd een besluit te nemen om de informatievoorziening te verbeteren met als doel de raad meer grip te geven op de GR-en, aldus verwoord in de samenvatting bij het raadsvoorstel.

Memo

Om dit te bewerkstelligen wordt een aantal voorstellen gedaan:

1. een procedurevoorstel zienswijze kadernota;
2. een handreiking voor een (uniforme) bestuursrapportage;
3. uitgangspunten voor publicatie van agenda's van de AB-vergaderingen;
4. uitgangspunten voor werkbezoeken;
5. onderzoeksvoorstel voor evaluaties;
6. een handreiking voor majeure beleidsprocessen en
7. voorstel hoe aandacht GR-en te verdelen.

Het raadsvoorstel gaat uit van de veronderstelling dat als deze voorstellen worden overgenomen dat de GR-en betere informatie leveren, die is toegesneden op de rol van de gemeenteraden.

Rol colleges en raden bij GR-en

Afhankelijk van of een GR een college of raadsregeling is, is de gemeenteraad meer of minder betrokken. Bij collegeregelingen zijn de taken van GR-en gericht op uitvoering van beleid. Bij raadsregelingen wordt ook (nieuw) beleid gemaakt.

Gemeenten zijn voor GR-en opdrachtgever, maar ook eigenaar.

Vanuit de opdrachtgeversrol wil de gemeente dat de kwaliteit van de dienstverlening en dat de hoogte van de tarieven voor de burgers op peil blijft.

Als eigenaar heeft de gemeente belang bij de continuïteit van de organisatie en het niet lijden van structureel verlies.

Deze verschillen maken dat een bestuurder zich altijd bewust moet zijn van zijn rol.

Beoordeling van de voorstellen

De aangeboden voorstellen garanderen naar onze mening niet dat de informatievoorziening verbetert. Ze zorgen wel voor extra procedures waarvan het de vraag is of deze haalbaar zijn in de praktijk. Wij betwijfelen dan ook of dit de manier is waarop de grip op de GR-en wordt vergroot.

Wij willen u graag de volgende denkrichting meegeven over de manier waarop de grip op de regelingen vergroot kan worden:

1. Laat gemeenten meer hun krachten bundelen. Zorg dat je in de regio zoveel mogelijk uniform en in collectief verband adviseert en besluit, maar kom ook tot gezamenlijke maatschappelijke effecten zodat GR-en kunnen komen tot doelstellingen. Een gezamenlijk geluid is altijd krachtiger. De essentie van een GR betekent per definitie loslaten en vertrouwen (geven).

Memo

2. Een kadernota is niet de oplossing om als raad te kunnen toetsen of dat, wat er binnen de GR aan de orde is, past binnen de eigen visie en missie van de gemeente. Meer informatie en procedures zijn niet zaligmakend; kijk vooral waar je over gaat en welke informatie je nodig hebt als raad (en college) om die rol te kunnen pakken.
3. Met een kadernota in het voorjaar van de GR-en, wordt het onmogelijk om als gemeente een integrale afweging bij de eigen kadernota in de zomer te maken. Dit komt de integraliteit niet ten goede. Daarnaast is er op 1 januari qua indexatie weinig concrete informatie beschikbaar terwijl die informatie wel essentieel is voor het opstellen van de kaders.
4. De nu voorgestelde planning voor de kadernota is in de praktijk niet haalbaar. Er wordt uitgegaan van 1 januari tot 1 maart om als gemeente een zienswijze op de ontwerp kadernota te geven. Op dit moment hebben we als gemeenten 3 maanden de tijd om te reageren op de jaarstukken en begroting (15 april tot 15 juli). In de praktijk is deze planning al heel krap.
Voor een regionale voorbereiding en afstemming is twee maanden onvoldoende gelet op aanlevertermijnen voor de RRN en griffies en het kerstreces.

In de nota 'Hollands Kroon en Verbonden partijen' die begin 2013 door de raad van Hollands Kroon is vastgesteld, zijn de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden beschreven.

Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. Dat betekent in het duale stelsel dat de beslissing tot deelname aan een verbonden partij, en ook de aansturing van de verbonden partij, primair tot de taken van het college behoren (artikel 160 van de Gemeentewet).

In een duaal stelsel voert het college uit; de raad stelt kaders en controleert. Dat geldt ook voor verbonden partijen zoals GR-en. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de aanloopfase en de uitvoeringsfase. In de aanloopfase toetst de raad en stelt kaders. In de uitvoeringsfase bewaakt het college de uitvoering en stuurt bij. De raad controleert het college. Voor de GR-en op NHN niveau geldt dat ze allen in de uitvoeringsfase zitten.

Advies

In het aangeboden raadsvoorstel lijkt de focus te liggen op sturing en bewaking van de uitvoering door de raden. Dat past niet in het duale bestel en staat haaks op de uitgangspunten die uw raad in 2013 heeft vastgesteld.

Voorgesteld wordt daarom niet in te stemmen met het op NHN niveau opgestelde raadsvoorstel.

Geadviseerd wordt:

1. als gemeenten de krachten te bundelen en ervoor te zorgen in de regio zoveel mogelijk uniform en in

Memo

- collectief verband op AB-niveau te adviseren en te besluiten;
2. raden op NHN niveau gezamenlijke maatschappelijke effecten te laten formuleren zodat GR-en op basis daarvan hun doelstellingen kunnen formuleren. Op die manier kunnen raden bepalen wat belangrijk is en kunnen GR-en binnen het effect zelfstandig handelen;
 3. de financiële agenda vanuit de raden niet leidend te laten zijn, maar de inhoud voorop te zetten en de GR-en vertrouwen te geven;
 4. de secretarissen op NHN niveau de opdracht te geven om samen met griffiers tot werkbare voorstellen te komen met respect voor ieders verantwoordelijkheid en rol binnen de wettelijke kaders.

Bijlagen:

1. *Behandelloorstel infooorstel GR-en*
2. *Samenvatting informatieoorziening GR-en*
3. *Raadsloorstel project informatieoorziening*
4. *Bijlage bij raadsloorstel project informatieoorziening GR-en*
5. *Infographic project informatieoorziening GR-en*
6. *Hollands Kroon en Verbonden Partijen*